

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An, & quæ implicitè revelata sint objectum materiale fidei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](#)

in primis merito de congruo non debet DEUS præmium reddere: dein peccatoris meritum non est meritum immediatum justificationis, sed tantum est meritum de congruo immediatum auxili, & mediatum justificationis.

530. Ob. 4. Fides est radix omnis meriti: ergo pia affectio præcedens non est meritoria, consequenter nec libera, nec supernaturalis. Confir. 1. Potest quis velle credere ex vana gloria: ergo voluntas credendi non est necessariò meritoria. Confir. 2. Fides potest etiam elici ex semiplena deliberatione: & talis actus non esset meritorius: ergo nec liber. Resp. dist. ant. fides est radix omnis meriti, hoc est, fides vel latè sumpta pro omni illustratione supernaturali, vel fides quidem strictè dicta, sed ut libera, & laudabilis. conc. ant. fides strictè dicta, etiam ut non libera. neg. ant. & cons. Si sumitur fides in sensu latiore, pro illustratione superna, precepsit etiam aliqua talis illustratio piam affectionem, & est radix hujus, adeoque omnis meriti, qualecumque in ista datur: si autem sumitur fides strictè dicta, & ut libera, constituitur ex pia affectione, & unā cum hac, in concreto sumpta, est meritoria: sive, complexum ex utraque est meritorium.

Ad 1. confirm. Resp. dist. ant. potest quis ex vana gloria velle credere remotè, & mediata, vel inefficaciter. om. ant. proximè, & efficaciter. neg. ant. & cons. quia, cùm pia affectio, requisita ad fidem, & sine qua DEUS non concurrit ad actum fidei, quæque immediatè eum actum imperat, supernaturalis sit, non potest elici ex motivo in honesto: quidquid sit, an (ut volunt Lugo, & Ripalda) absolute possit ipsa pia affectio imperari ab alio actu prævio, ex in honesto motivo vanæ gloria: sicut multi admittunt, ex tali motivo in honesto etiam imperari posse usum sacramenti penitentia, consequenter etiam actus supernaturales ad eum requisitos. Ad 2. confir. Vel sufficit ad meritum semiplena deliberatio, vel non: si sufficit. neg. 2. p. ant. si non sufficit. neg. cons. nam tunc talis actus fidei non erit meritorius; nec in hoc potest esse tunc aliquid absurdum: liber tamen erit, libertate semiplena, quam libertatem debebit ipsi præcedenti pia affectioni, in se ipsarum semiplenè libera.

DISPUTATIO IV.

De Objecto Materiali Fidei.

531. **O**bjectum materiale fidei jam diximus esse, quod creditur propter aliud, scilicet propter revelationem DEI; unde debet esse revelatum, nec sufficit esse revelabile; nam, quod nondum est revelatum, est tantum objectum materiale fidei remotum, seu omnino remotissimum, ut quidam Recentior ait: hoc est, tunc est, sive erit credibile, quando erit re-

velatum, & revelatio sufficienter applicata. Hinc idem ait, objectum etiam revelatum, sed nondum sufficienter ut tale applicatum, esse tantum objectum materiale fidei remotum; quia nec istud est proximè credibile, quod utique verum est. Quare nostræ conclusiones, si accipiendæ sint de objecto proximo fidei, debent intelligi ex suppositione, quod revelatio sit sufficienter applicata.

Verum quidem est, quod aliquid nondum revelatum, vel cuius revelatio nondum est sufficienter applicata, possim proximè affirmare per discursum, vel alium actum: non tamen id proximè possum credere per fidem: quam parum scilicet possum credere homini, cuius vocem nondum intellexi, vel nondum loquenti, aut promittenti, sed tantum potenti dicere, vel promittere. Quærri tamen hic solet. 1. An objectum, tantum implicitè, vel mediata revelatum, sit etiam objectum fidei. 2. An objectum tantum virtualiter revelatum, seu per discursum tantum ex alio revelato illatum, possit esse objectum fidei: qua occasione queritur quoque, an fides sit discursiva: dein ulterius indagatur, quænam necessariò sint credenda explicitè, quænam tantum implicitè. Itaque sit

QUÆSTIO I.

De Objecto Materiali Fidei in Genere.

ARTICULUS I.

An, & quæ, implicitè revelata, sint objectum materiale fidei.

532. **I**mplicitè revelatum (quod etiam est objectum materiale fidei, ut facilè parebit ex modicandis) dicitur illud, quod non est in se formaliter, clarè, & apertè revelatum: sed continetur, seu involvitur in aliquo, formaliter, clarè, & apertè revelato. Talia sunt, partes objecti formaliter revelati, tam protestativæ, quam actuales, seu essentialia constitutiva, sive sint partes physica, sive metaphysica: item talia sunt termini inferiores, contenti in superiore revelato: vel etiam veritates particulares, contentæ in universalis. e.g. respectu hominis, constitutiva physica, seu partes physica, sunt anima, corpus, & unio: constitutiva metaphysica, seu partes metaphysica, sunt animal, & rationale: respectu animalis partes protestativæ sunt homo, & leo &c. qui etiam sunt termini inferiores respectu ejusdem animalis, tanquam termini superioris.

Pariter respectu propositionis, seu veritatis universalis: *Omnis homo est redemptus à Christo:* propositiones, seu veritates particulares sunt: *Petrus est redemptus à Christo:* *Andreas est redemptus à Christo &c.*

Alii

An, & quæ, implicitè revelata, sint objectum materiale fidei.

159

Alli ad implicitè revelata volunt etiam reducere ea, quæ physicè, vel metaphysicè connectuntur, e.g. physicè connectitur ignis cum calore; metaphysicè prædestinatio cum salute hominis prædestinati, unio cum re unita &c. sed de hoc *num. 535.* agendum. Huic terminorum explicacioni addo hoc notandum, nempe, DEUM suas locutiones, seu revelationes hominibus factas, accommodare modo loquendi humano; ac vocibus, aut signis uti, prout homines communiter utuntur, vel ea intelligent; vult enim ab hominibus intelligi. His prænotatis pergitus ad conclusiones, que nobis videntur satis communiter receptæ.

533. Dico. 1. Si revelatur formaliter, adeoque est de fide, totum actuale, tunc etiam illius partes essentiales sunt de fide (intellige ita, ut sint saltem objectum remotum fidei, si revelatio nondum sit satis applicata, vel explicata: sive, si nondum constet, quod ista, vel illa, sint partes &c. proximum verò, si revelatio sit satis applicata, vel satis constet, hæc, vel illa, esse partes: quod deinceps semper subintelligemus) Prob. conclusio. Per revelationem totius re ipsa etiam dicuntur, & revelantur partes ejus essentiales, tam physicæ, quam metaphysicæ: ergo sunt de fide.

Prob. ant. Qui dicit totum, absque dubio etiam censetur, velle dicere essentiam ejus physicam, vel metaphysicam; quia voces humanæ, in humano commercio, vel maximè significant essentias rerum: ergo, qui utitur vocibus significantibus totum, etiam dicit ejus essentiam physicam, vel metaphysicam: atque partes physicæ, vel metaphysicæ, sunt formaliter essentia totius: ergo etiam istas dicit. Confirm. Qui dicit, dari animal rationale, absque dubio dicit, dari, & animal, & rationale: qui dicit, dari compositum ex corpore, anima, & unione, indubitanter dicit, dari corpus, animam, & unionem: sed qui dicit, dari hominem, seu totum humanum, dicit, dari animal rationale, item dari dictum compositum: ergo etiam dicit, dari eas partes.

534. Dico 2. Si veritas universalis est revelata, adeoque est de fide, etiam sunt de fide veritates particulares, sub ea contentæ. prob. veritates istæ particulares sunt quasi partes, contentæ in universali, tanquam in toto: ergo, revelata veritate universalis, revelantur etiam particulares, & sunt de fide. prob. ant. in tali casu veritas universalis est quasi aliqua collectio plurim veritatum, eujs constitutiva, & partes, sunt veritates particulares, e.g. hæc veritas universalis: *Omnis homo est redemptus à Christo:* est quasi collectio harum veritatum particularium: *Petrus est redemptus à Christo:* *Paulus est redemptus à Christo:* *Ioannes est redemptus à Christo:* & istæ veritates sunt partes illius collectionis: ergo.

Confir. 1. Qui explicitè, & expresse dicit, omnes homines esse redemptos à Christo, etiam, licet non ita expresse, tamen satis intelligibiliter dicit, & hunc, &

illum, esse redemptum. Certè, qui narrat alteri de omnibus, e.g. antiquis eremiti, quod frequenter rigida observaverint jejunia, sufficienter, & satis intelligibiliter, idem narrat de SS. Antonio, Pachomio, Hilarione &c. & hic est communissimus modus humanus loquendi, & locutionem humanam intelligendi: ergo etiam DEUS, qui, ut dictum est, humano modo loquendi se accommodat, quando dicit, pueros Babylonicos non admisisse cibum de mensa regia, sed vixisse tantum leguminibus, sufficienter revelat idem de quolibet in particulari, nempe de Daniele, Misäele, Anania, & Azaria.

Confir. 2. Ut diximus *n. 422.* DEUS revealingo aliquid in generè, vel universaliter, non etiam ipse (nisi specialis sit ratio) facit propositionem extènam, seu revelationem tantum universalē, & confusam: sed, sicut clarissimè cognoscit particularia contenta, sic etiam ea revelat: ergo, quando nobis certò conflat, aliqua particularia contineri in veritate aliqua universalī, etiam censenda sunt esse revelata, adeoque credibilia. Confir. 3. Si tales propositiones particulares nunquam sunt de fide, sequitur, mihi non esse de fide, quod si moriar in peccato mortali, sim damnandus: aut si moriar in gratia, sim salvandus: hoc est omnino absurdum, & falsum: ergo. Similes aliæ propositiones particulares possent fieri sine numero.

535. Dico 3. Si revelatur aliquod objectum, non eoipso revelantur omnia cum ipso moraliter, physicè, aut metaphysicè connexa. Prob. conclusio in primis de morali, & physica connexione. Non est certum, an istæ connexiones afferant secum terminos connexionis; cum sint frustrabiles, vel impedibiles, seu dissolubiles: ergo, etiamsi sit de fide, dari unum terminum talis connexionis, non est de fide, dari etiam alterum. Sic e.g. est de fide, dari in Eucharistia species panis, quæ physicam habent exigentiam, seu connexionem cum pane: nullatenus autem est de fide, sed falsum, dari ibi panem.

Prob. jam conclusio quoad connexionem metaphysicam. Res, etiam metaphysicè connexæ, non sunt partes, nec identificatae illi rei, cui ita connexæ sunt: ergo per se, & directè non dicuntur: sed neque dicuntur indirectè, vel mediately; quia qui loquitur de aliqua re, non eoipso censetur, imò non potest semper censi, loqui de omnibus metaphysicè connexis: quin potius potest ex rationabili causa nolle, de iis loqui: e.g. DEUS revelans incarnationem potest utique nolle revelare omnia, quæ cum ipsa essentialiter connectuntur; cur enim non possit nolle, ut homines veniant in notitiam omnium illorum, adeoque aliqua celare? certè nulla appetet implicantia.

536. Confir. 1. Potest DEUS revelare aliquam rem, quin revelet omnia prædicta realiter ei identificata, sive quin eam revelet sub conceptu tam claro, ut omnia ejus

prædi-

prædicata sub conceptu formalis, & proprio discernantur: ergo multò magis potest aliquam rem revelare, quin eam revelet sub conceptu tam claro, ut cognoscantur omnia etiam metaphysicè connexa. Dixi *omnia prædicata realiter identificata*; nam faciendum est discriben; quādā enim prædicata sunt, quæ per solam explicationem, ut ita dicam, terminorum revelationis, innotescunt, e. g. prædicata animal, & rationale, si reveletur homo: & ista utique revealantur, quando res, cui insunt, revelatur: e. g. quando revelatur homo, revelatur etiam animal rationale.

Alia verò prædicata sunt magis formaliter distincta, seu distinctione rationis ratiocinatae ab objecto revelato: & ista non debent, censeri formaliter, seu sub conceptu proprio, ne implicitè quidem revelata; potest enim DEUS locutionem suam, qua revelat unum prædicatum, non dirigere adingerendam notitiam alterius ita formaliter distincti. Sic Judæis revelata sunt prædicata ab soluta DEI: at, saltem pluribus eorum, non sunt revelata prædicata relativa, seu mysterium SS. Trinitatis. Et ne excipias, hæc esse virtualiter distincta, addo, nobis defacto necdum esse revelata omnia prædicata Divina, etiam essentialia; quia Beati primū ea omnia videbunt: imo plurimarum rerum creatarum existentia, & prædicata aliqua, magis sub sensu cadentia, sunt revelata in Sacris Scripturis, de quibus tamen plurimis essentialia nescimus.

537. Confirm. 2. Locutio, prout hic sumitur propriè pro allocutione, est manifestatio conceptus, directa ad alterum, ea intentione, ut audiens veniat in notitiam rei: ergo, si DEUS suam revelationem non ita dirigit ad creaturam, nec intendit (ut potest non intendere: quæ enim in hoc contradicatio?) per revelationem e. g. incarnationis facere, ut audiens veniat in notitiam omnium metaphysicè connexorum, non loquitur illa connexa.

Nec dicas, non esse de ratione, vel essentia locutionis, ut involvat talē directionem ad audiētē, vel intentionē, ut audiēs veniat in notitiam rei, quæ dicitur; nam, licet talis directio non sit de essentia locutionis materialiter talis, seu puræ prolationis vocum, tamen est de essentia locutionis formalis, seu allocutionis; qualem utique DEUS vult facere, dum aliquid revelat; DEUS enim, loquens ad extrā, non loquitur sibi, sed creaturis, nec loquitur, ut quidam quandoque absorpti, dum soli secum rem aliquam cogitant, & suas cogitationes verbis, sibi tantum dictis, exprimunt.

538. Confirm. 3. Si per revelationem unius revelarentur etiam omnia, cum ipso metaphysicè connexa, tunc per revelationem cuiuslibet rei revelarentur omnia prædicata Divina necessaria; quia qualibet res creata habet essentialē connexionem cum his omnibus: imo etiam revelaretur mysterium SS. Trinitatis; et si enim res crea-

tæ dicantur cum isto non habere connexionem, id tantum intelligendum est in sensu formalis; nam in sensu reali habent etiam cum hoc mysterio metaphysicam connexionem; quia realiter absolute impossibile est, dari quidquam, nisi DEUS sit trinus, & u-

nas. Quin etiam in sententia adversariorum probabilissimè qualibet re revelata revelantur possibilates omnium rerum; quia qualibet res probabilissimè habet essentialē connexionem, saltem mediatam, cum possibilite cujuslibet alterius, quatenus implicante e. g. musca, implicaret potentia, eam producendi, adeoque implicaret hic immutabilis DEUS, quo implicante implicarent omnia. Quis autem dicat, per revelationem cujusque rei, e. g. castimonia Josephi in Ægypto, revelari mysterium SS. Trinitatis, vel possibiliter leonis? Certè Judæis omnibus fuit ea castitas Josephi ex revelatione nota, non ita mysterium SS. Trinitatis.

Ne autem putes, hac ratione dandas præcisiones objectivas, adverto, revelare aliquod prædicatum de aliquo certo objecto, non esse tantum quomodounque revelare de isto objecto aliquid realiter identificatum cum illo prædicato: sed esse loqui ea intentione, & ita clare, ut audiens vi locutionis illius intelligat formaliter, & sub conceptu proprio, illud objectum, de quo aliquid revelatur, itemque intelligat, illud prædicatum ei formaliter, & sub conceptu proprio, convenire. Sic quamvis per hanc propositionem: *DEUS est omnipotens*: reveletur nobis sub conceptu explicito, & proprio *DEUS*, & prædicatum *Omnipotens*, non tamen revelatur prædicatum *Omniscius*, licet omnipotens, & omniscius, realiter identificentur.

Certè, si non haberemus aliam revelationem de omnisciencia, tam parū possumus, eam credere vi revelationis factæ de omnipotencia, quā parū possumus credere prædicata plurima, quæ adhuc in DEO nos latent; nam, licet aliquo modo possit dici, etiam dicta esse in aliquo sensu physico omnisciencia, sub conceptu scilicet omnipotentia, cui identificata est: non tamen potest dici, esse dicta ad nos, propriè, & in sensu illo morali, qui requiritur, ut propriè dicatur revelata; revelare enim est idem, ac manifestare, seu aliquid ita loqui, ut audiens, id formaliter, & sub conceptu proprio, intelligat: at audiens, DEUM esse omnipotentem, plāne propterea non intelligit formaliter, & sub conceptu proprio, eum esse omniscium.

539. Similiter, et si per hanc propositionem: *Aliquod animal est occisum*: supposito, quod sit homo, dicatur etiam in aliquo sensu physico, homo esse occisus, tamen in sensu moralis non manifestatur nobis, aut revelatur, occiso hominis, ita, ut possimus per fidem, sive naturalem, sive supernaturalem, affirmare, hominem esse occisum, licet revera, homo identificatus cum illo animali, sit occisus; quia nempe non clare, formaliter, & sub conceptu proprio, revelatur subjectum illius

Huius propositionis, seu verificatum ejus, nempe homo: hinc in tali casu ab audiente non satis intelligitur homo: & si alia notitia non superveniat, nunquam credi, aut sciri poterit, hominem esse occisum. Unde, quando dicimus, revelari unum, & non alterum realiter identificatum, tantum dico volumus, non dari revelationem tam claram, ut etiam alterum identificatum formaliter, & sub conceptu proprio, possit intelligi, aut credi: atque adeò prædicta contradictione non cadunt in realiter identificata, sed in duas revelationes realiter distinctas.

540. Addo, in libero arbitrio loquentis esse, ponere locutionem talem, vel aliam, tam claram, ut vi illius velit objectum alteri ita loqui, ut hic illud omnino clare quoad omnia prædicata cognoscatur: vel locutionem minus claram, ut objectum tantum quoad aliqua prædicata cognoscatur: item esse in libero loquentis arbitrio, ponere, vel locutionem talem, ut audiens cognoscatur objectum clare, & distinctè: vel talem, ut id tantum cognoscatur confusè, prout scilicet intendit, audiens ingerere notitiam, vel maiorem, vel minorem de objecto. Si jam loquens duntaxat ponat talem locutionem, vi cuius audienti solum dare velit notitiam aliquorum prædicatorum, non censembitur revelasse prædicata reliqua, quantumvis identificata. Item si ponat talem locutionem, vi cuius in audiente tantum oriri velit notitiam confusam, vel in genere, non censembitur revelasse objectum in particulari; quia locutio ex se non plus revelat, quam quantum ex mente loquentis sonat.

541. Licet autem dein per discursum ex tali locutione eruantur veritates aliquæ particulares, non tamen ideo loquens censembitur, eas revelasse, aut dixisse, si non, vel ex ratione, vel ex communi modo loquendi, aut intelligendi locutionem, meritò possit colligi, quod loquens etiam particularia contenta voluerit intelligi. Et saepe quidem fit, ut loquens veritatem universalem, velit etiam intelligi veritates particulares, contentas in illa: non tamen id sit necessariò, aut semper: immo potest contingere, ut dicens propositionem universalem, nolit particularem in ea contentam intelligi. e. g. quærenti principi post auditum sonitum sclopeti: *An occisus est homo?* potest quis per propositionem universalem respondere: *Equus tantum occisus est:* quin velit à principe intelligi propositionem particularem, scilicet, quod determinatè occisus sit equus ei charissimus; ab hoc enim vellet omnino abstrahī, immo de eo nec cogitari, ne princeps tristitiam contrahat.

542. Per hanc tamen conclusionem non nego, quod saepius, revelato explicitè uno objecto, reveletur etiam implicitè aliud, cum priore necessariò connexum; nam saepe loquens, dum dicit unum, intendit audiētū ducere in cognitionem alterius necessariò connexi: qua ratione ponit verè signum, significans illum terminum connexionis, dirigendo illud ad audientem certio-

rem reddendum de eodem termino, quod est formaliter hunc dicere. Sic dum interroganti, an sacrificium Missa sit cultus DEO gratius, responderem: *Ipsè Christus illud instituit:* et si explicitè tantum dicerem institutionem Christi, cum qua, complacentia, vel approbatio Divina, tantum est metaphysicè connexa (quia scilicet omne à Christo institutum placet DEO) tamen ex intentione interrogantis, & mea, dicerem implicitè, sacrificium illud DEO placere.

543. Sic, si interroganti: *An Judas est in inferno, vel S. Petrus in celo:* responderem: *Ille in desperatione est mortuus, hic pro Christo martyr occubuit:* et si ista explicitè dicta, tantum haberent metaphysicam connexionem, ratione decreti Divini, cum projectione in infernum, & assumptione in celum, tamen iterum ex communissimo modo intelligendi, implicitè dicerem, Judam esse in inferno, & S. Petrum in celo. Et sic etiam DEUS, quando loquitur aliquod mysterium, saepe intendit, homines ducent in cognitionem aliorum connexionum: quibus in casibus etiam ista censetur revelare; quia, ut dictum, loquitur se accommodando modo loquendi, & intelligendi hominum. Sic quando revelavit, Christum natum esse ex B. Virgine, satis revelavit, hanc esse ejus matrem, eumque concepisse sine semine: item quando revelavit, Christum vidisse Zachæum in arbore, simul revelavit, Zachæum in ea prius conserua manuisse, donec Christus advenerit &c.

544. Hæc autem revelatio implicita de rebus, connexionis cum objecto explicitè revelato, colligi debet, tum ex ipsa significazione verborum, quibus DEUS utitur, tum ex circumstantiis, in quibus loquitur. Si voces ex sua institutione sint relativæ, vel aliam ob causam indirectè significant aliquid connexum, DEUS iis verbis, vel signis utens, etiam loquitur illud connexum, e. g. dum revelat Isaacum esse filium Abraham, etiam revelat, illum esse illius patrem: dum revelat, aliquem esse hominem, cum hæc vox ex communi modo loquendi significet hominem, prout datur à parte rei, id est, instructum suis proprietatibus, & potentias, etiam revelat, eum habere intellectum, & voluntatem; etiam cum quibusdam auctoribus ponantur ha potentiæ esse ab anima realiter distinctæ.

Sic etiam, quando Christus dixit: *Nisi patientiam habueritis, omnes similiter peribitis.* *Luc. 13. v. 3.* revelavit implicitè justitiam, & potentiam DEI, vindicantis peccata; quia scilicet voluit Christus auctoribus suis ingenerare timorem DEI, suas injurias ulciscens. Id autem præprimis est verum, quod, quando Ecclesia ex una veritate fidei infert aliam, eamque definit, tum signum sit, etiam hanc aliam veritatem fuisse implicitè revelatam, ut explicavimus n. 455.

545. Dico 4. Conclusio objectiva, quæ in syllogismo categorico ex duabus propositionibus de fide consequitur, etiam ipsa ut pluri-

plurimam est de fide. ita communis. Dixi *conclusio objectiva*, hoc est objectum conclusio-
nis formalis: de qua coniunctione objectiva eti-
am sequentes conclusiones sunt intelligen-
dæ; alia enim est quæstio, an conclusio for-
malis, seu actus conclusionis, ex talibus
præmissis deductus, sit actus fidei, de qua
agemus infra, agendo de fide discursiva, a. n.
583. Similiter per voces *de fide* intelligitur,
objectum esse fide Divina credibile. Dixi
etiam *ut plurimum*; quia ut dicemus, ali-
quando facienda est exceptio.

Prob. jam assertio. De tali conclusio-
ne objectiva est certum, vel quod sit ali-
qua veritas particularis, contenta in univer-
sali relevata, vel quod ejus subjectum sit re-
aliter idem cum subjecto propositionis reve-
latæ: ergo etiam est de fide. prob. ant. vel
una propositio revelata est universalis, &
altera particularis, e. g. in hoc syllogismo:
Omnis homo est redemptus à Christo: S. Joannes Baptista est homo: ergo S. Joannes Baptista est redemptus à Christo: ubi patet,
in majore dari revelationem de omni ho-
mione universaliter redempto: in minore da-
ri revelationem, quod S. Joannes contine-
atur inter omnes homines, adeoque ejus
redemptione sit veritas particularis, contenta
in revelatione universalis de redemptione
omnium hominum, & consequenter ex di-
ctis n. 534. sit de fide.

546. Et par est ratio, si una propositio
latius, altera minus late pateat, licet non
sit particularis; quia eodem modo veritas
conclusionis, quæ non potest latius patere,
quam quilibet præmissa, erit veritas quasi
particularis, hoc est, minus patens, con-
tentia in latius patente. e. g. in hoc syllogis-
mo: *Omnis clarè videns DEUM, est amicus DEI: sed omnis martyr est clare videns DEUM: ergo est amicus DEI:* ubi minor est re-
strictior, vel minus patens veritas, & quasi
particularis respectu majoris; nam non soli
martyres vident DEUM, sicut non solus S.
Joannes est homo: sunt tamen inter videntes
DEUM, & particularis classis videntium
DEUM, sicut S. Joannes est inter homines,
& particularis homo.

547. Vel propositio revelata utraque
est universalis, & æquè late patens, e. g. in
hoc syllogismo: *Omnis, qui venit in cælum, est predestinatus: sed omnis, qui moritur in gratia, venit in cælum: ergo omnis, qui moritur in gratia, est predestinatus.* Et
in tali casu est omnino certum, quod sub-
jectum objectivum majoris, & subjectum ob-
jectivum conclusionis sint realiter idem:
quare prædicatum, quod revelatur de uno,
etiam revelatur de altero realiter identifica-
to (nisi sit specialis ratio faciendi exceptio-
nem, qualis ut plurimum non est) conse-
quenter non minus est de fide, quod præ-
dicatum conveniat uni, quam alteri.

548. Et hoc contingit in syllogismo quo-
cunque, non tantum affirmativo, sed etiam
negativo, e. g. in hoc: *Nullus in peccato
mortuus venit in cælum omnis impani-
tens est in peccato mortuus: ergo nullus im-*

*pénitens venit in cælum: ubi nullus in pec-
cato mortuus, & nullus impenitens, mani-
festè debent esse idem; alias non daretur
distinctio in tertio, sed à tertio, ex qua ni-
hil infertur, ut nōrunt Summulæ. Forte
dices, has ipsas conclusiones objectivas es-
se jam explicitè revelatas. Sed resp. etiam
non essent de fide ratione revelationis ex-
plicitæ, essent tamen de fide ratione reve-
lationis implicitæ: & si aliquæ sint veritates
universales taliter deducitæ, nec tamen ex-
plicitè revelatae, de iis procedit nostra pro-
batio: si nullæ forent, quæ non essent expli-
citè revelatae, tamen vera esset assertio de
veritatibus particularibus, quod sufficeret.*

Nec dicas, nos superius dixisse, quod
DEUS, revelato uno objecto, vel prædica-
to, non eoipso revelet omnia alia realiter
identificata; nam resp. in iis casibus sem-
per dari speciale rationem excipiendi, ut
patet ex ipsis probationibus nostris: at talis
ratio ut plurimum non est in casibus hu-
jus conclusionis (aliquam exceptionem fac-
iemus inferius in solutione objectionis ter-
tiae) ergo est disparitas. Et sanè, si DEUS præ-
videat, fore, ut hominibus certissimè inno-
tescat, aliquid esse realiter identificatum al-
teri, & tamen explicitè de isto loquatur,
censendus est (nisi specialis ratio obstat)
etiam saltem implicitè loqui de illo.

549. Dico 5. Conclusio objectiva, de-
ducta ex majore propositione universalis re-
velata, & minore particulari naturaliter
evidente, ut plurimum est de fide. Dixi, *ut
plurimum*; quia, ut iterum in objectioni-
bus solvendis dicemus, videtur aliquando
facienda exceptio. Prob. conclusio. Quando
major est de fide, & minor evidens, suffi-
cienter constat, quod veritas conclusionis
contineatur in veritate majoris universalis
revelatae: ergo.

550. Sic quando dico: *Omnis homo
est redemptus à Christo: Socrates est homo:
ergo est redemptus à Christo:* cùm major sit
universalis revelatio de redemptione, exten-
dens se ad omnes homines: & minor eviden-
ter ostendat, Socratem esse partem illius col-
lectionis, scilicet hominum, ad quam totam
spectat redemptio: sufficienter constat, eam
revelationem se etiam ad Socratem extende-
re, adeoque esse de fide, quod Socrates sit
redemptus.

551. Et in hoc casu evidencia natura-
lis de Socrate homine non est motivum af-
ferendi, eum esse redemptum, sed tantum
est applicatio motivi, seu facit, ut agno-
scatur, dari revelatio etiam de ejus redemp-
tione. Ad summum ea evidencia est moti-
vum extrinsecum, vel mediatum, sicut
motiva credibilitatis, applicantia testimoni-
um DEI, ad affirmandam religionis Ca-
tholicae veritatem.

552. Dixi: *si minor est evidens;* nam,
si hæc non esset evidens, aut saltem valde
certa, non sufficienter constaret, quod locu-
cilio Divina, ad ejus objectum se exten-
deret. Imò, si quis ex ignorantia, vel stupidi-
tate negaret minorem, etiam per se eviden-
tem,

tem, & consequenter etiam talem conclusionem, non propterea esset hæreticus, saltem in foro interno; quia tunc non esset ei sufficienter applicata revelatio, e. g. si quis negaret, Saul, vel Ruth, esse redemptos à Christo; quia putaret non fuisse homines, sed illum vulpem (nam hanc hebraicè significat) & istam fuisse plantam odoriferam.

553. Suspectus tamen talis esse posset in foro externo de hæresi; quia negans conclusionem in syllogismo legitimo, maximè in categorico, censetur negare aliquam ex præmissis: atqui non facile judicatur aliquis negare propositionem evidentem, quæ rapit intellectum ad assensum, sed aliam, quæ non ita rapit, sicut non ita rapiunt propositiones de fide: adeoque talis posset suspectus esse, an non propositionem de fide negaret, quod esset hæreticum.

554. Dico 6. Si major universalis est naturaliter nota, minor autem particularis de fide, conclusio objectiva non est semper de fide. ita Suarez de fide disp. 3. sec. 11. n. 5. Valentia tom. 3. disp. 1. q. 1. punct. 2. 5. diligenter, aliisque. Prob. In tali casu non necessariò veritas conclusionis est à DEO revelata: ergo neque necessariò est de fide. prob. ant. tum negativè; quia non potest probari, tum positivè.

555. E. g. in hoc syllogismo: *Omnis volucris habet stomachum: sed corvus in arca Noë est volucris: ergo habet stomachum* ubi, licet minor sit revelata, & de fide, tamen conclusio non est revelata, neque de fide; nec enim per revelationem, per quam habemus, corvum fuisse in arca Noë, etiam revelatum est, eum habere stomachum.

556. Non tamen propterea nego, sæpe posse contingere, ut talis conclusio objectiva sit de fide, e. g. in hoc syllogismo: *Omnis homo est animal rationale: Christus est homo: ergo Christus est animal rationale:* in quo tamen, ut & in similibus syllogismis, conclusio non est de fide ideo; quia est deducta ex una præmissa universalis naturaliter nota, & altera particulari de fide: sed quia per revelationem minoris implicitè jam revelatur etiam conclusio; nam revelato homine, ut dictum n. 533. revelatur essentia, seu definitio objectiva, scilicet animal rationale.

557. Dico 7. Conclusio objectiva, deducta ex una præmissa de fide, & altera tantum probabiliter vera, non est de fide. Prob. Objectum, quod non proponitur ut certò revelatum à DEO, non est credibile fide Divina: atqui talis conclusio est tale objectum: ergo. minor est clara; nam omnis conclusio sequitur debiliorem partem, maximè quoad certitudinem, vel incertitudinem: adeoque talis conclusio non est certò revelata, sed tantum probabiliter. Major etiam non potest negari, maximè post damnationem ab Innocentio XI. hanc propositionem 21. *Affensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem, stat sum notitia solum probabi-*

li revelationis, imò cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus DEUS.

Confr. Si talis conclusio esset de fide, multis certum esset de fide, quod essent in statu gratia: sed hoc est falsum ex Tridentino J. 6. c. 9. ergo. prob. ma. est de fide haec major universalis: *Omnis, qui rite percepit sacramentum paenitentia, est in statu gratiae;* & multis piis hominibus est valde probabilis haec minor: *Sed ego rite percepi sacramentum paenitentia;* quia valde probabile est, ministrum fuisse verum sacerdotem, & adhibuisse legitimam formam, & intentionem: ac tales homines attrulisse debitam dispositionem: ergo, si probabilitas ista sufficeret, esset de fide conclusio: *Ergo sum in statu gratiae.*

558. Addendum, hucusque dicta à conclusione quarta, restricta fuisse ad conclusiones deductas in syllogismis categoricis. Si quis querat, quid sentiendum de conclusionibus syllogismorum non categoricorum. Resp. non universaliter tales conclusiones esse necessariò de fide; quia, si in conclusione tantum aliquid infertur ratione connexionis cum alio, in præmissis revelato, & quidem ratione connexionis tantum naturaliter cognitæ, vel cognitæ qualunque certitudine non sufficienti, non statim tale objectum conclusionis censendum est revelatum; unde, sicut in Logica dicitur, talium syllogismorum bonitatem optimè ostendit, si reducantur ad syllogismos categoricos bonos, ita etiam dico, optimè posse discerni, an conclusio sit de fide, vel non, si tales syllogismi reducantur ad syllogismos categoricos: & tunc juxta assertiones suprà positas de conclusione in syllogismis categoricis res determinetur.

559. Hoc tamen etiam dici potest, quod, si syllogismus sit disjunctivus, & utraque præmissa sit de fide, etiam conclusio, legitimè illata, sit de fide; quia etiam in humanis, si quis duas tales præmissas dicat, & dein unam neget, censetur dicere alteram. e. g. dicens: *Semper, vel dies, vel nox est: nunc autem non est nox:* censetur satis dicere: *Nunc est dies.* Pariter, cum revelatum sit, quod omnis homo, adeoque etiam S. Petrus, veniat vel in cœlum, vel in infernum: & ex altera parte etiam revelatum sit, quod S. Petrus non sit in inferno, sufficienter etiam sine alia revelatione credi posset, eum esse in calo.

Similiter in syllogismo conditionali, si major conditionalis est revelata, & minor, quæ conditionem purificat, etiam est revelata, sufficienter quoque est revelata conclusio: e. g. in his præmissis: *Si quis per martyrium Christum confessus fuerit coram hominibus, confitebitur eum Christus coram Patre suo: atqui S. Stephanus per martyrium Christum confessus est coram hominibus:* sufficienter jam est implicitè revelata conclusio: *ergo Christus confessus est S. Stephanum coram Patre suo:* postquam conclusio haec credi, etsi nulla alia magis explicita revelatio, neque per traditionem, neque per alium modum, habetur.

tur. Certè inter homines, si quis tales duas præmissas loqueretur, censeretur sufficienter locutus esse etiam conclusionem.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

560. Ob. 1. contra 1. conclus. DEUS revelans objectum, non

propterea revelat etiam ejus partes metaphysicas, vel genus, & differentiam, aut definitionem objectivam: ergo, prob. ant. DEUS revelans e. g. quod detur calor, non eo ipso revelat, quod detur disgregans heterogenea, & congregans homogenea: hoc est definitio caloris: ergo. Resp. dist. ant. DEUS revelans objectum non propterea revelat partes metaphysicas, genus, & differentiam &c. quoad statum objectivum, vel etiam quoad conceptum certum, & evidentem. neg. ant. quoad omnem statum intentionalem, seu conceptum dubium, vel tantum probabiliter verum. conc. ant. & neg. conf. ad prob. om. vel conc. ant. neg. conf.

561. Dixi, DEUM loqui more quasi humano, seu accommodando se intelligentia hominum, circa usum vocum, atque signorum; unde quando dicit aliquid objectum, dicit id, prout homines idem solent dicere, qui, dum aliquid dicunt, volunt utique significare essentiam rei, & statum ejus objectivum, ut supra diximus: item volunt dicere, quod detur illud, quod terminis aperte idem significantibus indicatur: e. g. quando dicunt, dari hominem, dicere volunt, etiam dari animal rationale, vel compositum ex anima rationali, corpore, & unione; quia aperte idem sunt: & si quis dicentem, quod aliquis homo sit in templo, interrogaret, an ibi sit aliqua anima rationalis, & corpus ei unitum, videretur quasi terminos non intelligens.

562. At vero, quando dubium est, an talis conceptus huic rei conveniat, vel tantum est probabile, quod ei conveniat, non statim homines volunt, hunc conceptum dicere; quia possent falsum dicere: consequenter etiam DEUS non censetur talem conceptum revelare: itaque, cum definitio caloris supra allata, sit dubia, vel tantum probabilis, non censetur eam DEUS revelasse. Aliud est de definitione hominis, quæ est apertissima, & clarissima.

Neque dicas. Ergo, quando definitio est tantum probabilis, verificantur contradictionia de definitione, & definito; nam hæc objectio spectat ad Logicam & præcisions objectivas. Respondeo breviter. Revelatur objectum sub conceptu uno, nempe definiti, & non sub altero, nempe definitionis: sicut homo cognoscitur a longe sub ratione animalis, non autem sub ratione rationalis. Discremen tantum est, quod inter animal, & rationale, detur distinctio rationis ratiocinaræ: at vero inter definitum, & defini-

tionem, tantum detur distinctio rationis ratiocinaris: quæ tamen sufficit ad conceptus saltem quoad claritatem diversos, adeo que ad similiter diversas revelationes.

563. Sed neque videtur dicendum, quod in tali casu definitio, si re ipsa vera sit, attamen nobis tantum sub dubio, vel per solam probabilem notitiam cognita, a DEO quidem reveletur, nobis tamen haec non sufficienter, aut proxime applicetur, adeo que non sit quidem proxime credibilis, atamen sit remote credibilis, e. g. supra adduta definitio caloris; non, inquam, videtur hoc dicendum, saltem tunc, quando non videtur credibile, eam revelationem aliquando magis applicandam.

Ratio est. Cum nemo unquam DEUM tale objectum loquentem intelligat, cur id loquatur? cur ponat revelationes, quæ nemini unquam proxime applicata fuerint, & verosimilius nemini unquam applicabuntur? nec enim unquam Ecclesia definierit, quod calor sit qualitas disgregativa heterogeneorum, & congregativa homogeneorum &c. Aliud enim est, quod DEUS aliquando aliquam veritatem universalem dicat, cuius partes inclusæ necdum omnes sunt proxime applicatae, quas tamen suis temporibus Ecclesia definiendo applicabit: aliud est, quod DEUS dicat veritatem aliquam, quæ hucusque nulli applicata est, & verosimilius nulli unquam applicabitur.

Si tamen contendas, quod casu quo definitio talis, vel res aliqua alia, nunc probabiliter tantum cognita, sit vera, & prævideatur suo tempore definienda, DEUS jam nunc eam loquatur, ne dici debeat, Ecclesiam aliquando condere novas revelationes, nil dicas contra nos; quia tantum sequitur, quod conclusio, nunc tantum dubie, vel probabiliter cognita ut revelata, possit suo tempore certè cognosci ut tali, & tunc credi: nondum autem possit credi stante dubio, vel habita sola probabilitate de illa: quod libenter concedimus.

564. Ob. 2. contra 2. conclus. Si DEUS revelando veritates universales revelaret etiam particulares, in iis contentas, tunc ista propositio: *Socrates est redemptus à Christo:* esset revelata: argui non est revelata: ergo, prob. mi. si esset revelata redemptio Socratis, tunc esset certior redemptio Socratis, quam ejus existentia: sed hoc non potest dici: ergo, prob. mi. de redemptione Socratis constaret ex revelatione Divina: de ejus existentia constaret tantum ex communi fama, & traditione historicorum: sed revelatione Divina est longe certior, quam illa fama, aut traditio: ergo, mi. superior etiam prob. existentia supponitur ad redemptions: ergo hæc non potest esse certior illa.

Resp. 1. Fors posset negari, quod redemptio Christi supponat existentiam redempti: certè quoad sufficientiam ad redendum, passio Christi se extendit ad omnes possibiles homines: quamvis quoad actualem influxum, vel deletionem peccati originalis